PROJEKT: ZDRAVA DRUŽBENA OMREŽJA
POROČILO O FOKUSNIH SKUPINAH

Društvo za kulturo odnosov SPES

SLOVENIJA

Avgust, 2017

This project has been funded with support from the European Commission

Erasmus+

UDELEŽENCI IN POSTOPEK

V okviru raziskave smo izvedli dve fokusni skupini, za vsako smo izbrali najbolj optimalno število udeležencev. V obeh skupaj se je udeležilo 16 mladih, ki so v skupinah delili svoja razmišljanja na skupno temo. S pomočjo fokusnih skupin smo tako odkrivali različna stališča, mnenja, primerjali smo utemeljitve ter različne poglede o uporabi spletnih družbenih omrežij.

Udeležence fokusnih skupin smo pridobili s pomočjo Kluba Zgornjesavinjskih študentov. Z omenjeno mladinsko organizacijo smo se povezali, ker ima kontakte in dostop do vseh mladih na območju Savinjske regije. Pri izbiri udeležencev smo sledili usmeritvi, da so vključeni tako mlajši od 18 let kot tisti, starejši od 18 let. V okviru obeh fokusnih skupin je sodelovalo 8 deklet in 8 fantov, 8 jih je starih pod 18 let, 8 pa od 18-23 let. V raziskavo je bilo vključenih 9 dijakov, 4 študenti in 3 zaposleni. Dijaki in zaposleni, ki so vključeni v raziskavo prihajajo iz ruralnega okolja (Savinjske regije). Študenti (4), vključeni v raziskavo, prihajajo iz ruralnega okolja, vendar večinoma živijo v urbanem okolju (v večjih mestih).

Na začetku srečanja smo izvedli anketo prek spletne platforme Kahoot, nato pa smo pričeli s približno 40 minutnim skupinskim intervjujem. Nekateri udeleženci niso bili sproščeni pri sami izvedbi skupinskega intervjuja in so bili zadržani pri samem pogovoru, zato smo jih po potrebi razporedili v več manjših skupin. Z nekaterimi udeleženci smo opravili tudi individualni intervju. Le na omenjen način smo namreč lahko pridobili vse informacije, ki jih potrebujemo za raziskavo.
V nadaljevanju so predstavljeni rezultati analize fokusnih skupin, ki vključujejo a) analizo zapiskov raziskovalca, pridobljenih med izvajanjem fokusnih skupin in b) analizo asistentovih transkriptov celotnega pogovora med sodelujočimi v fokusnih skupinah.
Udeleženci ob snemanju zvočnega zapisa niso bili dovolj sproščeni, zato smo se odločili, da bomo interpretacijo rezultatov opravili le s pomočjo dveh oblik pridobljenih podatkov.

FOKUSNA SKUPINA 1

Prvo fokusno skupino smo izvedli **28.7.2017 ob 13. uri v Hotelu Planinka, na Ljubnem**. Fokusne skupine se je udeležilo 8 deklet iz Savinjske regije, od tega so bile 3 zaposlene, 4 študentke in 1 dijakinja. Ena udeleženka je bila stara 17 let, preostale udeleženke (7) pa so bile stare od 18-22 let.

FOKUSNA SKUPINA 2

Drugo fokusno skupino smo izvedli **8.7.2017 ob 13. uri v študentski sobi Kluba Zgornjesavinjskih študentov, na Ljubnem**. Fokusne skupine se je udeležilo 8 fantov iz Savinjske regije, od tega je bilo 7 dijakov in 1 študent. En udeleženec je bil star 23 let, preostali udeleženci (7) so bili stari od 16-17 let.

FOKUSNA SKUPINA 1 – 28.7.2017

OPREDELITEV DIGITALNEGA DRŽAVLJANSTVA

Ali menite, da lahko uporaba družbenih omrežij vpliva na vaš ugled in prijateljstvo?

Izsledki prve fokusne skupine kažejo, da je uporaba družbenih omrežij povezana z ugledom in prijateljstvom med mladostniki. Po mnenju udeleženk so mladi, ki v današnjem času spletnih družbenih omrežij ne uporabljajo, precej zapostavljeni. Mladi imajo prav zaradi povezovanja na spletu veliko več poznanstev in so tudi v lažjem stiku z ostalimi prijatelji. Ugotavljamo, da tovrstna komunikacija mladim daje občutek, da so del posameznikovega življenja in da niso izključeni iz družbe oz. drugačni od ostalih. Udeleženke so izpostavile pomembno pravilo, ki velja v današnjem času: »…*če te ni na Facebooku, te ni tudi v realnem življenju*...« Po njihovem mnenju lahko že objava napačnega stavka na družbenih omrežjih vpliva na posameznikov ugled, na prijateljstvo in ugled med vrstniki pa vplivajo tudi »všečki« – več »všečkov« imajo, bolj so priljubljeni med ostalimi. V okviru prve fokusne skupine je le ena udeleženka (22 let) prepričana, da uporaba družbenih omrežij ne vpliva na njen ugled in prijateljstvo. Izpostavila je, da si ugled lahko mladostniki ustvarijo le v resničnem življenju, z dejanji.

T: »Ko sem pred kratkim za en mesec odšla dol iz socialnih omrežij, sem se počutila izobčeno. Sploh nisem vedela o čem se drugi pogovarjajo.«
K: »*Čas namenjamo le virtualnim prijateljem, pozabljamo pa na prave prijatelje*.«

ZASEBNOST, ZAŠČITA & VARNOST

Menite, da lahko zaščitite vašo zasebnost na spletu?

V okviru raziskave smo ugotovili, da je le ena udeleženka (17 let) prepričana, da lahko z nastavitvijo zasebnosti, ki jih omogočajo družbena omrežja, popolnoma zaščiti svojo zasebnost na spletu. Preostale udeleženke fokusne skupine so si enotne, da se na spletnih straneh ni mogoče popolnoma zaščititi. Poleg nastavitve zasebnosti se lahko delno zaščitijo tako, da ne objavljajo podatkov, ki jih ne želijo deliti s preostalimi uporabniki in ne sprejemajo vseh uporabnikov, ko jih želijo dodati za prijatelja. Po mnenju udeleženk, podatkov oz. slik ni mogoče trajno izbrisati iz spleta, zato vedno premislijo preden karkoli objavijo na družbena omrežja.

Menite, da bi bilo lahko tvegano nekoga, ki ga poznate samo preko spleta, spoznati tudi osebno?

Udeleženke si pri vprašanju, ali bi lahko bilo tvegano nekoga, ki ga poznajo samo preko spleta, spoznati tudi osebno, niso bile enotne. Večina poudarja, da bi bilo v današnjem času lahko zelo tvegano nekoga, ki ga poznajo preko spleta, spoznati tudi osebno. Pred srečanjem v živo, bi se o tej osebi pozanimale pri svojih znancih in prijateljih, osebi pa bi veliko bolj zaupale, če bi imele z njo veliko skupnih prijateljev. Tri udeleženke (17, 22 in 22 let) so bile drugačnega mnenja. Menijo, da srečanje v živo ne bi bilo tako zelo tvegano, saj zaupajo v svojo lastno presojo. Na podlagi pogovora s tujcem, bi se nato odločile za srečanje v živo.

K: *»Partnerja ne bi iskala na tak način, prijatelja pa.. Zakaj ne?«*
K: »Bi se srečala samo, če ga pozna še kdo od mojih prijateljev.«

PROPAGANDA & RADIKALIZACIJA

Menite, da je sprejemljivo, da se ekstremistične politične ideologije lahko delijo na spletu?

Izsledki prve fokusne skupine kažejo na to, da imajo vsa dekleta, ne glede na starost, odklonilen odnos do objavljanja ekstremističnih političnih ideologij na spletu. Tovrstnih objav udeleženke ne spremljajo, po njihovem mnenju pa lahko širjenje ekstremizma na spletu, negativno vpliva na ostale uporabnike družbenih omrežij.

Menite, da bi morali imeti možnost izražanja političnih pogledov prosto na spletu?

Ugotovili smo, da vse udeleženke prve fokusne skupine podpirajo možnost izražanja političnih pogledov prosto na spletu. Izpostavile so, da ima vsak pravico prosto izražati svoje mnenje, vendar je potrebno paziti na način izražanja na spletu. Po njihovem mnenju ravno zaradi tovrstnih objav prihaja do konfliktov na družbenih omrežjih. Vse udeleženke, ne glede na starost, se objavljanju lastnih političnih pogledov na spletu, izogibajo.

S: »Prav je, da se pove svoje mnenje, ampak ravno zaradi tega nastajajo konflikti.«

Kaj menite o »ponarejenih, lažnih« novicah?

Rezultati kažejo, da so lažne novice povsem nepotrebne in slabo vplivajo na uporabnike spletnih družbenih omrežij. Po mnenju udeleženk fokusne skupine, lahko lažne novice posameznike pripeljejo do depresije ali celo do samomora. Izpostavile so, da objavljanje tovrstnih novic, medijem povečuje branost – tudi same se branju lažnih novic velikokrat ne morejo upreti.

N: »Ko mi je dolgčas, velikokrat berem takšne novice, čeprav vem, da niso resnične.«
M: »Zelo slabo vplivajo na posameznika. Lahko naredi tudi samomor.«

SAMOPODOBA, IDENTITETA & DRUŽBENI ODNOSI

Kaj menite o zgodbah/novicah, ki so bile očitne »senzacionalizirane«?

Ugotovili smo, da imajo zgodbe, ki so senzacionalizirane negativen učinek na bralce, kot tudi na tiste, o katerih te zgodbe govorijo. Takšne objave ljudi prizaenejo, vodijo v zmotno dojemanje in konflikte, vplivajo pa tudi na zmanjšanje samopodobe posameznikov. Ena izmed udeleženk (22 let) je izpostavila primer, ko sta dve osebi brutalno obračunali s posameznikom in vse to v živo prenašali preko Facebook-a. Tudi po izbrisu videa na družbenem omrežju, so mediji še tedne poročali o vsebini tega videa. Udeleženka meni, da je dejanje, ki sta ga osebi storili grozljivo, vendar so po njenem mnenju prav mediji, ki so zgodbo senzacionalizirali, na koncu dosegli učinek, da so bili uporabniki družbenih omrežij tako zelo negativno nastrojeni proti storilcema in so jima grozili celo s fizičnim obračunom. Prav objave s strani medijev

in senzacionalizacija zgodb predstavljajo pomemben dejavnik mnogih konfliktov na spletu. Ena izmed udeleženk (17 let) je dodala, da je senzacionalizacija za nekatere osebe lahko tudi koristna, saj na tak način lahko dobijo pozornost, ki jo očitno potrebujejo.

Kaj menite o osebah, ki na družbenih omrežjih objavljajo spolno nazorno vsebino? Lahko to v prihodnosti vpliva na njih?
Iz raziskave je razvidno, da imajo udeleženke o vrstnicah/vrstnikih, ki objavljajo spolno nazorno vsebino, zelo negativno mnenje, takšno mnenje pa je v prihodnosti zelo težko popraviti. Po mnenju deklet, tovrstno objavljanje ni primerno, saj so na družbenih omrežjih prisotni tudi otroci. Izsledki raziskave kažejo, da imajo vsa dekleta, ki so vključena v raziskavo, na družbenih omrežjih prijateljice, ki objavljajo spolno nazorno vsebino. Po njihovem mnenju to lahko vpliva na celotno družino posameznice. Najpogostejši razlogi za objavljanje tovrstnih vsebin so prevelika samozavest, iskanje pozornosti in iskanje potrditve med vrstniki. Ugotovili smo tudi, da posameznice, ki na družbenih omrežjih objavljajo spolno nazorno vsebino, v prihodnosti težje najdejo službo in partnerja. Ena izmed udeleženk (22 let) je izpostavila primer vzgojiteljice, ki na družbenih omrežjih objavlja vsebine, ki niso primerne. Starši otrok so se pričeli pritoževati, da ni primerno, da takšna oseba uči njihove otroke.

K: »Nevede si ustvarimo grdo mnenje o nekom, ki to objavlja, tudi, če je drugače v redu oseba.«
T: »Sodiš človeka, čeprav ga ne poznaš.«

Ali se počutite užaljeno/razočarano, če za objavljeno sliko ne dobite veliko »všečkov«, oziroma, če vas kdo preneha »spremljati, slediti«?
Izsledki raziskave kažejo, da večina udeleženk, ni užaljena ali razočarana, če ne dobi veliko všečkov za objavljeno sliko. Kljub temu, da dekleta niso užaljena, pa vseeno redno spremljajo koliko všečkov dobijo. Udeleženke so izpostavile, da je število všečkov na družbenih omrežjih, pred leti, veliko bolj vplivalo na njihovo življenje. Ugotovili smo tudi, da tako dekleta, ki so stara manj kot 18, kot tudi tista nad 18 let, sliko, za katero ne prejmejo veliko všečkov, v večini primerov izbrišejo iz družbenih omrežij. Po besedah ene izmed udeleženk »… *z všečki dobimo neko potrditev, da je slika v redu...«* Ena izmed deklet (17 let) je dodala, da se počuti nezanimivo in užaljeno, če jo kdo preneha slediti oz. spremljati na družbenih omrežjih.

T: »Počutiš se, da si nezanimiv, da si naredil kaj narobe.«

Menite, da ste tudi v resnici takšni kot se predstavljate, obnašate na spletu?
Glede na rezultate je večina udeleženk tudi v resnici takšna kot se predstavlja na spletu. Kljub omenjenemu, pa večina vedno premisli preden karkoli objavi, kar pomeni, da pazijo kako se bodo predstavile na spletu. Izsledki raziskave kažejo tudi na to, da ima večina udeleženk na družbenih omrežjih prijateljice, ki v resnici izgledajo veliko drugače, kot se predstavljajo na spletu. Udeleženke so poudarile, da predvsem ženske uporabnice družbenih omrežjih poskušajo svoje slike in osebnost prikazati drugačno, boljšo, kot je v resnici. Tudi ena izmed udeleženk je priznala (22 let), da na družbenih omrežjih velikokrat olepša svoje slike in tudi osebnost.

K: »Prikrijem tisto kar ne želim, da drugi vidijo. Na socialnih omrežjih svojo osebnost olepšam.«
E: »Nekateri zgledajo v resnici čisto drugače, kot pa na spletu.«

DIGITALNI ODTIS & UGLED

Se zavedate, da lahko vaše objave, komentarje na družbenih omrežjih vidijo tudi drugi ljudje? Naredite kaj v zvezi s tem?
V raziskavi smo ugotovili, da se vsa dekleta, ne glede na starost, zavedajo, da lahko njihove komentarje oz. pripombe na socialnih omrežjih vidijo tudi drugi ljudje. Udeleženke prve fokusne skupine vedno pazijo kaj objavijo, komentiranju na družbenih omrežjih pa se velikokrat izognejo, saj se ne želijo izpostavljati.

Ali menite, da lahko vaša uporaba družbenih omrežij vpliva na vaš vpis v šolo oz. na iskanje službe?
Vse udeleženke so si prav tako enotne, da uporaba družbenih omrežij zagotovo vpliva na iskanje službe, zavedajo se tudi, da delodajalci pri iskanju kadra upoštevajo in pregledujejo objave na spletu. O tem imajo zelo različna mnenja, nekatere so zagovarjale stališče, da je prav, da ima delodajalec vpogled v njihov profil, spet druge pa se s tem niso strinjale. Dve udeleženk (22 let, zaposleni), sta poudarili, da se morajo vsi uporabniki zavedati, da imajo delodajalci dostop do njihovega profila, odvisno pa je predvsem od vsakega posameznika kako se bo predstavil na družbenih omrežjih. Po njunem mnenju gre za osebno odločitev in je prav, da imajo delodajalci vpogled v profil. Prav iz tega razloga vedno pazita kakšne slike objavljata in kako se na spletu predstavljata. Ostale udeleženke menijo, da uporaba socialnih omrežij ne bi smela vplivati na zaposlitev. Izpostavile so, da ni prav, da lahko slika iz preteklosti vpliva na iskanje službe, v tem času se namreč posamezniki lahko zelo spremenijo. Vse udeleženke menijo, da uporaba socialnih omrežij ne vpliva na vpis v šolo.

T: »Vsak ima kakšno sliko, na katero ni ponosen.«
K: »Mislim, da je prav. Tudi sama preverjam ljudi preden jih spoznam.«

DIGITALNA DRAMA/ KONFLIKT

Ste bili na spletu kdaj vključeni v kakšen spor ali konflikt?
Ugotovili smo, da večina udeleženk ni bila še nikoli vključena v spor ali konflikt na spletu. Konfliktom na spletnih družbenih omrežjih se večinoma izogibajo, saj se ne želijo izpostavljati. Priznavajo pa, da je zanimivo spremljati spore med drugimi uporabniki socialnih omrežjih. Ena udeleženka (22 let) je izpostavila, da je v preteklosti večkrat izrazila svoja mnenja in stališča na družbenih omrežjih, to pa je velikokrat pripeljalo do konflikta z drugimi uporabniki. Po njenem mnenju nekateri uporabniki ne dopuščajo mnenja drugih ljudi in samo iščejo priložnost za nastanek spora. Ena izmed udeleženk (17 let) je bil vključena v spor s svojo znanko, konflikt pa je rešila v živo in ne preko spleta.

Kaj bi storili, če bi bili vključeni v konflikt? Bi poiskali pomoč?
Vse udeleženke fokusne skupine bi konflikt najprej poskušale rešiti same, nato pa bi se po pomoč obrnile na svoje prijatelje. Drugim institucijam o konfliktu ne bi poročale, saj menijo, da ne bi bilo pravega učinka.

Menite, da lahko na spletu objavite tudi kaj takšnega, kar dejansko nikoli ne bi rekli drugi osebi?
Izsledki prve fokusne skupine kažejo na to, da večina deklet na spletu objavi tudi kaj takšnega, kar dejansko nikoli ne bi rekle drugi osebi. Po njihovem mnenju je določenim osebam veliko lažje nekaj napisati, kot pa jim povedati v živo. Ob tem načinu komuniciranja ne vidijo reakcije drugih ljudi, ljudje niso tako zelo prizadeti, prav tako pa imajo več časa za razmislek o čem pisati. Dve udeleženki (22 let in 23 let) se nista strinjali z ostalimi, poudarili sta, da nista takšni osebi in stvari vedno razrešujeta v živo.

K: »Nismo dovolj samozavesti in odprti, da bi stvari povedali v živo!«

KRITIČNO MIŠLJENJE

Kaj menite o spletnih socialnih omrežjih? Vplivajo na vas pozitivno ali negativno?
Ugotovili smo, da družbena omrežja prinesejo veliko pozitivnega, vendar le, če jih uporabniki znajo pametno uporabljati. Z njihovo pomočjo lahko uporabniki pridobijo potrebne informacije in se povezujejo s svojimi prijatelji. Večina deklet, ne glede na starost, meni, da družbena omrežja na njih vplivajo pozitivno. Kljub omenjenemu, pa udeleženke priznavajo, da jih družbena omrežja lahko poneumljajo in zelo zasvojijo. Vse udeleženke prve fokusne skupine menijo, da so nekoliko odvisne od družbenih omrežij.

M: »Ne znam si brez njih predstavljati življenja.«
K: »Zelo te zasvojijo. Telefon preverjam 24/7.«

FOKUSNA SKUPINA 2 – 7.8.2017

OPREDELITEV DIGITALNEGA DRŽAVLJANSTVA

Ali menite, da lahko uporaba družbenih omrežij vpliva na vaš ugled in prijateljstvo?
Za razliko od udeleženk prve fokusne skupine, je večina udeležencev druge fokusne skupine prepričana, da uporaba družbenih omrežij ne vpliva na njihov ugled in prijateljstvo. Glede na pridobljene podatke, fantje med sabo še vedno komunicirajo tudi preko telefona, spletna družbena omrežja pa uporabljajo zato, da pridobijo potrebne informacije. Udeleženci so prepričani, da v kolikor izbrišejo svoj profil, to ne bo vplivalo na njihov ugled. Eden izmed udeležencev je izpostavil, da si je profil na spletnih družbenih omrežjih uredil šele lansko leto, pred tem pa ni imel nikakršnih problemov s povezovanjem z ostalimi prijatelji, niti ni neuporaba vplivala na njegov ugled. Dva udeleženca (17 in 23 let) sta spregovorila o tem, da bi neuporaba družbenih omrežij zagotovo vplivala na njun ugled in prijateljstvo, saj ne bi bila tako povezana z ostalimi prijatelji in znanci, niti ne bi imela vseh informacij o katerih bi se drugi pogovarjali.

L: *»Bil bi izobčen, sploh ne bi vedel o čem se drugi pogovarjajo.«*

ZASEBNOST, ZAŠČITA & VARNOST

Menite, da lahko zaščitite vašo zasebnost na spletu?
Glede na rezultate so tudi fantje, ne glede na starost, prepričani, da se na družbenih omrežjih ne morejo povsem zaščititi. Po njihovem mnenju si lahko pomagajo z nekaterimi nastavitvami zasebnosti, vendar jih to ne zaščiti popolnoma. Menijo, da lahko nekdo, ki se na to spozna, do slik ali podatkov dostopa tudi po izbrisu le-teh. Ugotovili smo, da udeleženci druge fokusne skupine vedno premislijo preden karkoli objavijo na spletna družbena omrežja.

Menite, da bi bilo lahko tvegano nekoga, ki ga poznate samo preko spleta, spoznati tudi osebno?
Udeležence smo povprašali, če menijo, da bi bilo tvegano nekoga, ki ga poznajo samo preko spleta, spoznati tudi osebno. Večina mladostnikov je bila mnenja, da to ne bi bilo tvegano, v kolikor bi imeli veliko skupnih prijateljev in v kolikor bi oseba prihajala iz iste države, torej iz Slovenije. Z osebo se nikoli ne bi srečali, če bi prihajala iz tuje države. Eden izmed udeležencev (17 let) je ostro zagovarjal stališče, da se v nobenem primeru ne bi srečal z nekom, ki ga ne pozna. Po spoznavanju ljudi preko spleta nima nikakršne potrebe, veliko raje ljudi spoznava v živo. Samo eden izmed udeležencev (17 let) je izpostavil, da bi se po vsej verjetnosti srečal z nekom, ki ga ne pozna, saj zelo rad spoznava nove ljudi.

I: » Ni slabo spoznati koga novega. Verjetno bi se srečal z njim, sem odprt.«
M: »Če je iz tuje države, se nikoli ne bi srečal z njim!«

PROPAGANDA & RADIKALIZACIJA

Menite, da je sprejemljivo, da se ekstremistične politične ideologije lahko delijo na spletu?
Izsledki fokusne skupine kažejo na to, da imajo tudi vsi fantje, ne glede na starost, odklonilen odnos do objavljanja ekstremističnih političnih ideologij na spletu. Udeleženci ne vidijo potrebe po objavljanju tovrstnih novic, prepričani so tudi, da vplivajo na mišljenje ostalih uporabnikov družbenih omrežij. Eden od udeležencev (23 let) je močno zagovarjal stališče, da noben ekstremizem ni zdrav. Prepričan je, da deljenje ekstremističnih ideologij na spletu vpliva predvsem na mlade uporabnike, saj le-ti še nimajo razvitega lastnega razmišljanja.

Menite, da bi morali imeti možnost izražanja političnih pogledov prosto na spletu?
Rezultati kažejo, da tako fantje do 18 let, kot tudi tisti nad 18 let, menijo, da bi vsak posameznik moral imeti možnost izražanja političnih pogledov prosto na spletu. Izpostavili so, da je svoje mnenje potrebno izraziti le na pravi način. Menijo, da so nekateri uporabniki družbenih omrežij preveč vsiljivi in poskušajo o svojih političnih pogledih, prepričati tudi ostale uporabnike.

Kaj menite o »ponarejenih, lažnih« novicah?
Vsi udeleženci druge fokusne skupine so mnenja, da so lažne novice zanimive za branje, vendar čisto nepotrebne. Ugotovili smo, da tovrstne novice v veliki meri mlade poneumljajo, prav tako na njih zelo slabo vplivajo. Eden izmed udeležencev (23 let) je ostro zagovarjal stališče, da bi objavljanje lažnih novic s strani medijev, moralo biti kaznivo. Po njegovem mnenju medijem ne bi smeli dopuščati, da služijo na račun nesreče drugih ljudi.

M: »Mislim, da bi to moralo biti kaznivo! Vsako novico bi morali preveriti preden jo objavijo!«

SAMOPODOBA, IDENTITETA & DRUŽBENI ODNOSI

Kaj menite o zgodbah/novicah, ki so bile očitne »senzacionalizirane«?
Tudi izsledki druge fokusne skupine kažejo na to, da zgodbe, ki so senzacionalizirane vplivajo slabo tako na bralce, kot tudi na tiste, na katere se zgodbe nanašajo. V raziskavi smo ugotovili, da moške udeležence, ne glede na starost, tovrstne objave ne zanimajo, niti jih ne berejo.

Kaj menite o osebah, ki na družbenih omrežjih objavljajo spolno nazorno vsebino? Lahko to v prihodnosti vpliva na njih?
V okviru raziskave smo ugotovili, da udeleženci druge skupine, spremljajo osebe, ki objavljajo spolno nazorno vsebino, vendar imajo o njih zelo negativno mnenje. O osebah, ki objavljajo tovrstno vsebino si vsi udeleženci, ne glede na starost, ustvarijo negativno mnenje, o teh osebah pa se pogovarjajo tudi z drugimi vrstniki. Prepričani so, da bo to vplivalo na njih v prihodnosti, tako pri iskanju službe, kot tudi pri iskanju partnerja. Eden izmed udeležencev (17 let) je dodal, da sam nikoli ne bi imel partnerke, ki objavlja spolno nazorno vsebino na družbena omrežja. Po njegovem mnenju to veliko pove o njeni osebnosti.

Ali se počutite užaljeno/razočarano, če za objavljeno sliko ne dobite veliko »všečkov«, oziroma, če vas kdo preneha »spremljati, slediti«?
Nobeden od udeležencev druge fokusne skupine ni razočaran ali užaljen, v kolikor ne dobi veliko všečkov za objavljeno sliko. Udeleženci so poudarili, da število všečkov vpliva predvsem na dekleta, saj na ta način lahko dobijo pozornost, ki jo potrebujejo. Vsi udeleženci, ne glede na starost, so izpostavili, da so všečki postali del življenja njihovih vrstnic in, da poznajo veliko ljudi, ki so odvisni od velikega števila všečkov.

A: »Ne! Mislim, da so punce s tem veliko bolj obsedene.«
M: »Ni več fizičnih stikov, zato ljudje iščejo pozornost skozi lajke in komentarje.«

Menite, da ste tudi v resnici takšni kot se predstavljate, obnašate na spletu?
Izsledki kažejo, da polovica udeležencev meni, da so tudi v resnici takšni kot se predstavljajo na spletu. Druga polovica udeležencev je mnenja, da niso povsem takšni kakršni se predstavljajo. Vsi fantje, ne glede na starost, premislijo preden karkoli objavijo na spletna družbena omrežja.

M: *»Nekateri poskušajo na socialnih omrežjih prikazati popolno življenje in popolne slike – so daleč od tega kakršni so v resnici.«*

DIGITALNI ODTIS & UGLED

Se zavedate, da lahko vaše objave, komentarje na družbenih omrežjih vidijo tudi drugi ljudje? Naredite kaj v zvezi s tem?
V okviru raziskave smo ugotovili, da se tudi vsi fantje, ne glede na starost, zavedajo, da lahko njihove komentarje oz. pripombe na družbenih omrežjih vidijo tudi drugi ljudje. Ugotovili smo, da večina udeležencev, mlajših od 18 let, kljub omenjenemu, objavlja svoje komentarje, ko se jim zdi to potrebno. Dva udeleženca (17 in 23 let) se konfliktom izogibata, zato nikoli ne izražata svojega mnenja na straneh, ki so vidne tudi ostalim uporabnikom.

Ali menite, da lahko vaša uporaba družbenih omrežij vpliva na vaš vpis v šolo oz. na iskanje službe?
Vsi udeleženci druge fokusne skupine so si enotni, da uporaba družbenih omrežij zelo vpliva na iskanje službe, nekoliko manj na vpis v šolo. Fantje, ne glede na starost, menijo, da se lahko delno zaščitijo tako, da ne objavljajo vseh slik na družbenih omrežjih in, da imajo urejene nastavitve zasebnosti. Velika večina udeležencev je mnenja, da je prav, da ima delodajalec vpogled v njihov profil. Udeleženec (23 let) je poudaril, da profil na družbenih omrežjih deluje na način kot izdelek, ki ga predstaviš na trgu. Po njegovem mnenju ima vsak posameznik možnost, da se predstavi tako kot želi, od vsakega posameznika pa je odvisno kako bo to možnost izkoristil. Le eden izmed udeležencev je izpostavil, da gre za neke vrste vdor v zasebnost.

I: »Imam privat profil, zato tako ali tako ne more videti mojih slik.«
M: Vsak objavlja kar hoče, če to vpliva na njega si je sam kriv.

Kaj menite o branju/širjenju neresničnih govoric na spletu?
V okviru raziskave smo želeli tudi ugotoviti, kaj udeleženci menijo o neresničnih govoricah. Vsi udeleženci ne glede na starost so mnenja, da so neresnične govorice nepotrebne, izmišljujejo pa si jih večinoma punce. Do njih prihaja predvsem zaradi iskanja pozornosti ali ljubosumja. Udeleženci menijo, da lahko neresnične govorice zelo negativno vplivajo na posameznike (depresija, samomor, pomanjkanje samozavesti).

DIGITALNA DRAMA/ KONFLIKT

Ste bili na spletu kdaj vključeni v kakšen spor ali konflikt?

Medtem, ko se štirje udeleženci konfliktom preko spleta povsem izogibajo, pa so preostali štirje (stari pod 18 let) že bili vključeni v tovrsten spor. Spori v katere so bili vključene niso bili resni, šlo je le za manjša nestrinjanja med prijatelji oziroma znanci. Vsi udeleženci, ki so bili vključeni v spor, so le-tega rešili v živo, saj menijo, da lahko na tak način spor veliko lažje rešijo.

Kaj bi storili, če bi bili vključeni v konflikt? Bi poiskali pomoč?

Vsi, ki so sodelovali v raziskavi, bi konflikt najprej poskušali rešiti sami, v kolikor pa to ne bi bilo mogoče, bi pomoč poiskali pri prijateljih in družini. Osebo s katero bi bili vključeni v spor bi tudi blokirali in jo prijavili Facebook-u.

Menite, da lahko na spletu objavite tudi kaj takšnega, kar dejansko nikoli ne bi rekli drugi osebi?

Tudi vsi udeleženci druge fokusne skupine so prepričani, da je določene stvari veliko lažje napisati, kot pa povedati. Prav zaradi omenjenega, po njihovem mnenju prihaja do veliko sporov na spletnih družbenih omrežjih.

D: »Mislim, da so na socialnih omrežjih vsi »preveč pametni«, v živo si nihče več ne upa nič povedati«.

KRITIČNO MIŠLJENJE

Kaj menite o spletnih socialnih omrežjih? Vplivajo na vas pozitivno ali negativno?

Ugotovili smo, da na večino fantov, ki so bili vključeni v raziskavo, družbena omrežja vplivajo negativno. Prepoznavajo tudi pozitivne značilnosti družbenih omrežij, vendar menijo, da uporabnike preveč zasvojijo. Udeleženci so izpostavili, da vrstniki preveč časa namenijo druženju preko spleta, pozabijo pa na druženje v resničnem svetu. Le eden udeleženec (17 let) druge fokusne skupine je izpostavil, da zelo malo uporablja družbena omrežja, zato nanj vplivajo pozitivno.

A: »Vse se vrti okoli socialnih omrežij.«
M: »Postali smo čisto preveč obsedeni z njimi!«
M: »Nekateri objavljajo čisto preveč osebnih informacij.«